BELÜGYMINISZTÉRIUM

Szám: 10—260/1959. SZIGORÚAN TITKOS!

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
ELNÖKI TANÁCSÁNAK
1959. ÉVI 105. SZÁMÚ HATÁROZATA ÉS ANNAK
VÉGREHAJTÁSI UTASÍTÁSA

A BELÜGYMINISZTÉRIUM HIVATÁSOS ÉS TARTALÉKOS SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYÁNAK SZOLGÁLATÁRÓL

A BELÜGYMINISZTÉRIUM KIADVÁNYA
1959.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /1

9-9/1-1957.

Csehalj

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /2

B E L Ü G Y M I N I S Z T É R I U M

Szám: 10—260/1959.

SZIGORÚAN TITKOS!

0043

A MINŐSÍTÉS MEGSZŰNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
ELNÖKI TANÁCSÁNAK
1959. ÉVI 105. SZÁMÚ HATÁROZATA ÉS ANNAK
VÉGREHAJTÁSI UTASÍTÁSA

A BELÜGYMINISZTÉRIUM HIVATÁSOS ÉS TARTALÉKOS SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYÁNAK SZOLGÁLATÁRÓL

A BELÜGYMINISZTÉRIUM KIADVÁNYA
1959.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /3

H. = **A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1959. évi 105. számú határozatának szövege.**

Ut. = A Belügyminiszter végrehajtási utasításának szövege.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /4

BELÜGYMINISZTÉRIUM SZIGORÚAN TITKOS!
Szám: 10—260/1959.

A MINŐSÍTÉS MEGSZŰNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG ELNÖKI TANÁCSÁNAK

1959. évi 105. sz. határozata és annak végrehajtási utasítása a Belügyminisztérium hivatásos és tartalékos személyi állományának szolgálatáról

A BELÜGYMINISZTÉRIUM HIVATÁSOS SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYA

H. 1. A Belügyminisztérium hivatásos személyi állománya
a rendőrség,
a határőrség,
a karhatalom, HM
a légoltalom,
a büntetésvégrehajtás és
az állami tűzoltóság hivatásos szolgálatot teljesítő tábornokaiból, főtisztjeiből, tisztjeiből, tiszthelyetteseiből, tiszteseiből és legénységi állományú, valamint irodai rendfokozatú beosztottaiból tevődik össze.

H. 2. A jelen határozat hatálya kiterjed a rendőrség, a büntetésvégrehajtás és az állami tűzoltóság hivatásos személyi állományára.

A határőrség, a karhatalom és a légoltalom hivatásos személyi állományára a Népköztársaság Elnöki Tanácsának a Néphadsereg hivatásos állománya szolgálatáról szóló 1959. évi 106. számú határozata vonatkozik.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /5

Ut. 1. A határozatban és a végrehajtási utasításban „rendőrség" megjelölés alatt a Politikai Nyomozó Főosztály beosztottait is érteni kell. A Határőrség, a Karhatalom és a Légoltalom irodai rendfokozatú állományára a Belügyminisztérium hivatásos és tartalékos személyi állományának szolgálatáról szóló határozat rendelkezéseit kell alkalmazni.

A SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY FELVÉTELE.

H. 3. **A Belügyminisztérium személyi állományába csak politikailag és erkölcsileg megbízható, büntetlen előéletű, a szolgálat ellátására megfelelő előképzettséggel, rátermettséggel rendelkező, egészségileg alkalmas személy tartozhat.**

H. 4. **A személyi állományba való felvétel hivatásos állományúak esetében — önkéntes jelentkezés, pályázat, más szervtől történő átvétel útján — kinevezéssel történik.**

H. 5. **A hivatásos állományba általában azokat a személyeket lehet kinevezni, akik:**

- **az első tényleges katonai szolgálatukat már teljesítették, vagy az alól mentesítést kaptak, illetve az első tényleges katonai szolgálatra kötelező életkornál idősebbek (ezek a feltételek nőkre nem vonatkoznak),**
- **a belügyi szolgálatot élethivatásuknak tekintik,**
- **tiszti kinevezés esetében férfiak 23., nők 20. életévüket betöltötték és legalább középiskolai, vagy azzal egyenértékű végzettséggel,**

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /6

tiszthelyettesi és legénységi állományúvá történő kinevezés esetében férfiak 23., nők 20. életévüket betöltötték, de 35. életévüknél nem idősebbek és legalább 8 általános iskolai végzettséggel,

irodai állományúvá történő kinevezés esetében férfiak 23., nők 18. életévüket betöltötték és legalább általános iskolai végzettséggel és az irodai munkakörök ellátásához szükséges szakismeretekkel rendelkeznek,

— önként vállalják a belügyi szolgálattal járó kötelezettségek teljesítését.

H. 6. A személyi állományba való felvételnél előnyben kell részesíteni a régi munkásmozgalmi harcosok, partizánok, az ellenforradalom leverésében karhatalmi szolgálatot teljesített beosztottak, a Belügyminisztérium hivatásos, nyugállományú és elhalt beosztottainak gyermekeit, valamint azokat, akiknek az ellenforradalom elleni harcban való érdemeikért a „Munkás-Paraszt Hatalomért" emlékérmet adományozták.

H. 7. A belügyminiszter indokolt esetben a felsorolt feltételektől eltérően is engedélyezheti egyes személyeknek a Belügyminisztérium állományába való felvételét.

H. 8. A személyi állományba felvett személynek — felvételét követően — esküt kell tennie.

H. 9. A személyi állományba való felvétel részletes szabályait a belügyminiszter állapítja meg.

Ut. 2. A személyi állományba való felvétel szabályait a „BM. személyi állománya felvételére és leszerelésére vonatkozó szabályzat" tartalmazza.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /7

PRÓBAIDŐS SZOLGÁLAT

H. 10. A Belügyminisztérium hivatásos állományába felvett személyek közül a tiszti, tiszthelyettesi és irodai beosztásba kerülőket a felvételt követő egy évig, legénységi állományúakat 6 hónapig ideiglenes jelleggel kell kinevezni.

H. 11. A próbaidős szolgálatot teljesítőket — beosztásuk jellegétől függően — a szolgálati titok követelményeinek szemelőtt tartásával, fokozatosan kell oktatni feladataik ellátására, kötelezettségeik megtartására.

H. 12. A próbaidős szolgálatot teljesítők közül a tiszteket alhadnagynak, tiszthelyetteseket őrmesternek, az irodaiakat irnoknak kell kinevezni.

A legénységi állományúak megjelölése a próbaidő alatt a testülettől függően: rendőr, tűzoltó, illetve bv. őr.

H. 13. A próbaidős szolgálatot ellátó személy — amennyiben a követelményeknek nem felel meg, vagy az előírt vizsgát nem teszi le — a személyi állományból elbocsátható. Elbocsátás esetén két heti illetményének megfelelő leszerelési illetmény illeti meg.

H. 14. A próbaidős szolgálatot ellátó személyeket a részükre külön meghatározott illetmény és ruházat illeti meg. 6 hónapi belügyi szolgálat elteltével a rendfokozatba kinevezett beosztottak részére járó alapszabadságot és a beosztásuk után járó szabadságot (40. pont) vehetik igénybe. Egyebekben rájuk a véglegesített beosztottakra meghatározott jogok és kötelezettségek vonatkoznak.

H. 15. A próbaidős szolgálatot ellátó beosztott egy, illetve fél év elteltével a testületet és a szakmai munkát érintő

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /8

alapvető rendelkezésekből vizsgát tesz. A vizsga sikeres letételét követően az illetékes parancsnok által készített minősítés alapján a beosztottat véglegesíteni kell.

H. 16. A próbaidős szolgálat időtartamába be kell számítani
— a felvételt követő egy éven belül a szolgálat ellátásával kapcsolatban iskolán (tanfolyamon) töltött időt,
— a továbbszolgálatban eltöltött időt.

H. 17. A belügyminiszter indokolt esetben a hivatásos állományba elsőízben felvett beosztottat megfelelő szakmai, illetőleg politikai képzettsége alapján a próbaidős szolgálat letöltése nélkül végleges jelleggel kinevezheti.

Ut. 3. A vezetők (parancsnokok) kötelesek a próbaidős szolgálatot teljesítő beosztottakat szolgálati idejük alatt fokozott figyelemmel kísérni, személyi körülményeiket, adottságaikat megismerni. Kötelesek minden segítséget megadni ahhoz, hogy az előírt vizsga anyagát képező alapvető ismereteket elsajátítsák. A próbaidős szolgálatot teljesítő személyek illetményét a véglegesített beosztottakra vonatkozó beosztási és rendfokozati illetmény alapján — a szolgálati időpótlék nélkül — kell megállapítani. Ruházati ellátásukat — az egyenruhás, vegyesruhás és polgári normába soroltak — csökkentett norma alapján kapják.

A próbaidős szolgálat letöltése után a személyi állományban véglegesített beosztott részére véglegesítési okmányt kell kiadni.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /9

RENDFOKOZATBA VALÓ KINEVEZÉSI JOG

H. 18. Ezredesi rendfokozatba a Forradalmi Munkás-Paraszt-Kormány, tábornoki rendfokozatba — a belügyminiszter javaslatára, a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány előterjesztésére — a Népköztársaság Elnöki Tanácsa nevez ki.

Tiszti rendfokozatba való kinevezés joga alezredesig bezárólag a belügyminisztert illeti meg.

Tiszti rendfokozatba lehet kinevezni azokat a tiszthelyetteseket, akik a tiszti beosztás betöltésére alkalmasak és a tiszti vizsgát eredményesen letették.

A hivatásos tiszthelyettesi, tisztesi, valamint az irodai állomány rendfokozataiba való kinevezésre jogosult vezetők (parancsnokok) körét a belügyminiszter állapítja meg.

A SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY RENDFOKOZATAI

H. 19. A Belügyminisztérium személyi állományában a rendfokozatok sorrendje a következő:

Tábornokok:

vezérezredes,
altábornagy,
vezérőrnagy.

Főtisztek:

ezredes,
alezredes,
őrnagy.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /10

Tisztek:

- **százados,**
- **főhadnagy,**
- **hadnagy,**
- **alhadnagy.**

Tiszthelyettesek:

- **főtörzsőrmester,**
- **törzsőrmester,**
- **őrmester.**

Tisztesek:

- szakaszvezető,
- tizedes,
- őrvezető.

Legénység:

- rendfokozat nélküli.

Irodai rendfokozatúak:

- irodaigazgató,
- I. o. főtiszt,
- II. o. főtiszt,
- I. o. tiszt,
- II. o. tiszt,
- I. o. segédtiszt,
- II. o. segédtiszt,
- írnok.

A rendfokozatot a fegyveres és rendészeti szervhez való hovatartozás megjelölésével kell használni. (Rendőrség (r.), Büntetésvégrehajtás (bv.), Állami Tűzoltóság (tü.).

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /11

Ut. 4. A Belügyminisztérium személyi állományába tartozó beosztottak részére járó jogosultságok megállapítása szempontjából az irodai rendfokozatok közül

irodaigazgató	rendfokozat	őrnagy,
I. o. főtiszt	rendfokozat	százados,
II. o. főtiszt	rendfokozat	főhadnagy,
I. o. tiszt	rendfokozat	hadnagy,
II. o. tiszt	rendfokozat	alhadnagy,
I. o. segédtiszt	rendfokozat	főtörzsőrm.,
II. o. segédtiszt	rendfokozat	törzsőrm.
írnok	rendfokozat	őrmester

rendfokozattal esik egy tekintet alá.

A SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY ELŐLÉPTETÉSE

H. 20. A rendfokozatba való előlépés lehet:
soronkövetkező és
soronkívüli.

SORONKÖVETKEZŐ ELŐLÉPTETÉS

H. 21. A beosztottat a rendfokozatára megállapított szolgálati idő letelte után — megfelelő minősítés esetén — soronkövetkező rendfokozatba kell előléptetni, amennyiben az új rendfokozat megfelel az illető szervezetszerű beosztására az állománytáblázatban meg-

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /12

állapított rendfokozatnak és ellene fegyelmi vagy büntető eljárás nincs folyamatban, illetve vele szemben nincs fegyelmi határozat érvényben.

A belügyminiszter kivételes esetben az állománytáblázatban megállapított rendfokozatnál eggyel magasabb rendfokozatba nevezheti ki azt a beosztottat, aki azt munkájával és magatartásával kiérdemelte.

Ut. 5. A határozat 21. pontjában említett fegyelmi határozat alatt az olyan fegyelmi fenyítést kell érteni, amely a soronkövetkező rendfokozatba való előléptetést kizárja (rendfokozatba való visszavetés), illetve a várakozási időt fegyelmi fenyítésül meghosszabbítja.

H. 22. A hivatásos tiszti állomány rendfokozataiban a soronkövetkező előléptetés joga a belügyminisztert illeti meg.

A hivatásos tiszthelyettesi, tisztesi és legénységi, valamint az irodai állomány rendfokozataiba a soronkövetkező előléptetésre jogosult vezetők (parancsnokok) körét a belügyminiszter állapítja meg.

EGYES RENDFOKOZATOKBAN ELTÖLTENDŐ SZOLGÁLATI (VÁRAKOZÁSI) IDŐ

H. 23. A Belügyminisztérium összes szerveinél a hivatásos állományú beosztottak által az egyes rendfokozatokban eltöltendő várakozási idő a következő:

Tábornokok:

vezérezredes,	nincs meghatározva
altábornagy	nincs meghatározva
vezérőrnagy	nincs meghatározva

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /13

Főtisztek:

ezredes	nincs meghatározva
alezredes	nincs meghatározva
őrnagy	6 év

Tisztek:

százados	5 év
főhadnagy	4 év
hadnagy	3 év
alhadnagy	2 év

Tiszthelyettesek:

főtörzsőrmester	nincs meghatározva
törzsőrmester	5 év
őrmester	4 év

Tisztesek:

szakaszvezető	3 év
tizedes	2 év
őrvezető	1 év

Legénység:

rendfokozat nélkül	fél év

Irodai rendfokozat:

irodaigazgató,	nincs meghatározva
I. o. főtiszt,	8 év
II. o. főtiszt,	6 év
I. o. tiszt,	4 év
II. o. tiszt,	4 év
I. o. segédtiszt,	3 év
II. o. segédtiszt,	2 év
írnok	2 év

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /14

A várakozási időt attól a naptól kell számítani, melyet az adott rendfokozatba való előléptetésről szóló parancs kezdőnapként megjelölt.

Az egy évet meghaladó illetménynélküli szabadság a várakozási időbe nem számítható be.

Ut. 6. A beosztott rendfokozatára megállapított várakozási idő leteltét követő 30 napon belül az előléptetési javaslat megtételére jogosult vezető (parancsnok) köteles megvizsgálni, hogy a beosztott, minősítése és a szolgálati törvényben meghatározott követelmények alapján az előléptetésre érdemes-e.

Ha a beosztott a követelményeknek megfelel a vezető köteles indoklással ellátott előléptetési javaslatot felterjeszteni az előléptetésre jogosult vezetőhöz (parancsnokhoz).

Amennyiben a beosztott munkája alapján magasabb rendfokozatba való előléptetésre nem alkalmas, erről a vezető jelentést terjeszt fel az előléptetésre jogosult vezetőhöz (parancsnokhoz).

SORONKIVÜLI ELŐLÉPTETÉS

H. 24. **A belügyminiszter az egyes rendfokozatokra megállapított szolgálati idő letelte előtt soronkívül magasabb rendfokozatba léptetheti elő a Magyar Népköztársaság érdekeinek védelmében, a szolgálat ellátásában kiváló eredményeket elért, valamint a magasabb beosztásba kerülő beosztottakat.**

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /15

Ut. 7. Tiszthelyettesek és irodai állományúak soronkívüli előléptetése az illetékes miniszterhelyettes, a Politikai Nyomozó Főosztály vezetőjének hatáskörébe tartozik.

SZOLGÁLAT ELLÁTÁSÁBAN HŐSI HALÁLT HALT BEOSZTOTTAK SORONKÍVÜLI ELŐLÉPTETÉSE

H. 25. **A Belügyminisztériumhoz tartozó fegyveres és rendészeti szervek feladatainak ellátása közben hősi halált halt beosztottak közül a tábornokokat, főtiszteket és tiszteket egy rendfokozattal a tiszthelyetteseket tisztté, tiszteseket és legénységi állományú beosztottakat pedig tiszthelyettessé kell előléptetni.**

A szolgálat ellátása közben hősi halált halt beosztottak hátramaradt családtagjai kivételes ellátásra jogosultak, őket a belügyi és más szervek munkahelyeinek betöltésénél, valamint a közép- és felsőfokú iskolára való felvételnél előnyben kell részesíteni.

Ut. 8. Azt a beosztottat, aki feladatát életének kockáztatásával hajtja végre és ennek következtében életét veszti, hősi halottnak kell tekinteni.

Az elhunyt beosztottat a miniszter, miniszterhelyettes, a Politikai Nyomozó Főosztály vezetője nyilvánítja hősi halottá.

Azt az esetet, amikor a beosztott szolgálat közben hal meg, de a fenti körülmények nem állnak fenn, szolgálat teljesítése közben bekövetkezett elhalálozásnak kell tekinteni.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /16

RENDFOKOZATBAN VALÓ VISSZATARTÁS, VISSZAVETÉS, LEFOKOZÁS

H. 26. A soronkövetkező előléptetésnél a várakozási idő fegyelmi fenyítésül egy évvel, legfeljebb egymást követő két alkalommal meghosszabbítható.

H. 27. A belügyminiszternek joga van a tiszteket fegyelmi fenyítésből alezredestől hadnagyig bezárólag egy rendfokozattal visszavetni, alhadnagyot tiszti rendfokozatától megfosztani, tiszthelyetteseket tiszthelyettesi rendfokozatuktól megfosztani.

Tábornokok és ezredesek egy rendfokozattal való viszavetése a Népköztársaság Elnöki Tanácsa, illetve a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány hatáskörébe tartozik.

Rendfokozatban való visszavetés esetén a várakozási időt meg kell határozni.

A belügyminiszter a rendfokozatukban visszavetetteknek jogosult előző rendfokozatukat a várakozási idő letelte előtt is visszaadni, ha azt kiemelkedő szolgálat teljesítéssel kiérdemelték.

H. 28. A tiszthelyettesi állománynál az egy rendfokozattal való visszavetésre és a rendfokozattól való megfosztásra jogosult vezetők (parancsnokok) körét és az erre vonatkozó részletes szabályokat a belügyminiszter állapítja meg.

Ut. 9. A rendfokozatban való visszatartásra, visszavetésre és lefokozásra vonatkozó részletes szabályokat a Belügyminisztérium Fegyelmi Utasítása tartalmazza.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /17

H. 29. A Belügyminisztérium hivatásos állományából elbocsátott és a Belügyminisztérium tartalékállományába nem kerülő személyek rendfokozatukat elvesztik. Katonai rendfokozatukra vonatkozóan a belügyminiszter javaslata alapján a honvédelmi miniszter dönt.

SZOLGÁLATI BEOSZTÁS

H. 30. A Belügyminisztérium fegyveres és rendészeti szerveinél rendszeresített beosztásokba a kinevezés jogát — az Elnöki Tanács és a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány hatáskörébe tartozó beosztások kivételével — a belügyminiszter gyakorolja.

Ut. 10. Az egyes beosztásokba kinevezésre jogosult vezetők (parancsnokok) körét a hatásköri lista határozza meg.

H. 31. Az egyes beosztásokban elérhető legmagasabb rendfokozatot a belügyminiszter állománytáblázatban határozza meg.

H. 32. A Belügyminisztérium hivatásos állományába tartozók a szolgálat ellátása terén elért eredményeik és képességeik alapján magasabb beosztásokba kerülhetnek.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /18

ÁTHELYEZÉS

H. 33. A Belügyminisztérium hivatásos állományú beosztottját

— szolgálati érdekből,

— egyéni kérelemre,

— büntetésből, fegyelmi határozat alapján

a körülmények alapos mérlegelése után át lehet helyezni. Az áthelyezés más állomáshelyen lévő szolgálati helyre és más beosztásba is történhet.

Tisztek és tábornokok szolgálati- (állomás) hely megváltoztatásával járó, azonos beosztásba való áthelyezése évente legfeljebb egyszer történhet. Az áthelyezést az érintett beosztásokra kinevezési jogkörrel rendelkező vezető (parancsnok) rendelheti el.

Többszöri áthelyezést csak a belügyminiszter engedélyezhet.

Ut. 11. Tiszthelyettesek áthelyezése esetén a tisztekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Tiszthelyetteseknek egy éven belül történő többszöri áthelyezését az illetékes miniszterhelyettes, a Politikai Nyomozó Főosztály vezetője engedélyezi.

VEZÉNYLÉS

H. 34. A Belügyminisztérium hivatásos állományába tartozó beosztottakat meghatározott feladat ellátása céljából a Belügyminisztérium más szervéhez vezényelni lehet. A szolgálati- (állomás) hely megváltoztatásával járó vezénylés legfeljebb 6 hónapig tarthat.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /19

A tanfolyamra történő vezénylés szabályait a belügyminiszter esetenként külön állapítja meg.

Ut. 12. A vezénylést állományparancsban kell elrendelni.

A vezénylés és a kiküldetés részletes szabályait külön utasítás szabályozza.

H. 35. **A Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány határozata alapján a belügyminiszter jogosult egyes beosztottakat — hivatásos állományban való meghagyásuk mellett — meghatározott feladatok elvégzésére más minisztériumokba, hivatalokba, szervezetekhez és intézményekhez szolgálattételre tartósan vezényelni. Ezek a beosztottak nem a Belügyminisztérium, hanem munkahelyük létszámát terhelik.**

A más minisztériumokhoz, szervekhez vezényelt beosztottak fizetésüket az adott minisztériumtól, szervtől kapják, ez azonban nem lehet kevesebb az áthelyezésük előtt a belügyi szolgálatban kapott összilletményüknél. Más munkakörbe való áthelyezésük a belügyminiszter engedélyével történhet.

Egyenruha és egyéb ruházati ellátásukat — a Belügyminisztérium beosztottait megillető mértékben — a Belügyminisztériumtól kapják.

Rendfokozati előléptetésük, kitüntetésük a Belügyminisztérium beosztottaira meghatározott módon történik, erre az őket foglalkoztató miniszter (hivatalvezető, stb.) is javaslatot tehet. Egyebekben a Belügyminisztérium beosztottait megillető jogokat élvezik (szabadság, üdülők igénybevétele, stb.)

A más szervhez tartósan vezényelt beosztottak a Belügyminisztérium hivatásos állományára vonatkozó fegyelmi és büntető jogszabályok hatálya alatt állnak.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /20

ÁTMINŐSÍTÉS

H. 36. A Belügyminisztérium hivatásos állományú beosztottját szolgálati érdekből a belügyminiszter a minisztériumhoz tartozó egyik fegyveres és rendészeti szervtől a másik szervhez átminősítheti.

HIVATÁSOS TISZTI ÁLLOMÁNY MINŐSÍTÉSE

H. 37. A Belügyminisztérium hivatásos állományába tartozó tábornokokat, főtiszteket és tiszteket szolgálati, politikai fejlődésük alapján a kinevezésüktől számított 2 évenként minősíteni kell.

A minősítést teljes terjedelmében a minősített tudomására kell hozni.

A minősítés részletes szabályait a belügyminiszter állapítja meg.

Ut. 13. A minősítést a vezető (parancsnok) készíti el és azt a jóváhagyásra jogosult vezetőhöz (parancsnokhoz) terjeszti fel.

Jóváhagyás után a közvetlen parancsnok köteles a minősítést teljes terjedelmében a beosztott tudomására hozni. Az ismertetés megtörténtét a beosztott aláírásával ismeri el. A minősítés végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat a belügyi szervek tiszti állományának minősítéséről szóló utasítás tartalmazza.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /21

SZOLGÁLATI IDŐ MEGÁLLAPÍTÁSA

H. 38. A Belügyminisztérium hivatásos állományát megillető jogosultságok (szolgálati időpótlék, szabadság, leszerelési segély, nyugdíjigény) kiszámításának alapjául valamennyi beosztott szolgálati idejét meg kell állapítani. A szolgálati időt a hivatásos állományba vétel napjától kell számítani.

Ezen felül a szolgálati időbe a 20. életévet követően — igazolás alapján — be kell számítani:

— a sorállományú katonai szolgálatban,

— a továbbszolgálatban,

— a tartalékosként ideiglenes tényleges szolgálatban,

— a más fegyveres testület állományában,

— hadifogságban,

— öregségi, illetőleg betegbiztosítással járó munkaviszonyban, vagy mint keresőképtelen betegbiztosításban,

— a fasizmus elleni fegyveres harcokban, más szocialista állam hadseregében,

— munkásmozgalmi tevékenység miatt börtönben (internálásban) eltöltött időt is.

Indokolt esetben a fenti feltételek hiányában is a belügyminiszter engedélyezheti a 20. életévtől eltelt időnek szolgálati időként való beszámítását.

A szolgálati időt a hivatásos állományban történő véglegesítéskor kell megállapítani.

Ut. 14. A Belügyminisztérium személyi állományába újonnan felvett személyek szolgálati idejét a próbaidős szolgálat letöltése után véglegesítésükkor, illetve végleges jelleggel történő

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /22

kinevezésük alkalmával kell megállapítani. Próbaidős szolgálat letöltése esetén figyelembe kell venni az állományba való felvétel napjától eltöltött időt is.

A szolgálati időt — bemutatott okmányok alapján — a személyzeti szervek állapítják meg. A megállapított szolgálati időről írásbeli igazolást kell kiadni.

SZABADSÁG

H. 39. A Belügyminisztérium állománya részére az alábbi szabadságok adhatók:

- **évi rendes szabadság,**
- **tanulmányi szabadság,**
- **rendkívüli szabadság,**
- **illetménynélküli szabadság,**
- **egészségügyi szabadság.**

H. 40. Az évi rendes szabadság

a) alapszabadságból,
b) szolgálati idő után járó szabadságból,
c) beosztás után járó szabadságból áll.

a) alapszabadság	**15 nap**
b) Szolgálati idő után járó szabadság	
25 évnél hosszabb szolgálat esetén	**14 nap**
21—25 évi szolgálat esetén	**12 nap**
16—20 évi szolgálat esetén	**10 nap**
11—15 évi szolgálat esetén	**9 nap**
6—10 évi szolgálat esetén	**8 nap**

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /23

3— 5 évi szolgálat esetén	7 nap
3 éven aluli szolgálat esetén	5 nap

c) Beosztás után járó szabadság:

I. kategóriába tartozó illetm. csop. után	16 nap
II. kategóriába tartozó illetm. csop. után	13 nap
III. kategóriába tartozó illetm. csop. után	10 nap
IV. kategóriába tartozó illetm. csop. után	9 nap
V. kategóriába tartozó illetm. csop. után	8 nap
VI. kategóriába tartozó illetm. csop. után	6 nap

Az egyes kategóriákba tartozó illetménycsoportokat a belügyminiszter állapítja meg.

Az évi rendes szabadság napjait az a), b), c) pontok megfelelő értékeinek összeadásával naptári napok szerint kell megállapítani.

Az évi rendes szabadságot egész évre szóló előre meghatározott szabadságolási terv szerint a szolgálat és a beosztott érdekeinek figyelembevételével általában egyszerre, indokolt esetben két részletben kell igénybe venni. A ki nem vett szabadságot pénzben megváltani nem szabad.

Ut. 15. A beosztás után járó szabadság megállapítása szempontjából az egyes kategóriákba a következő illetménycsoportok tartoznak:

I. kategóriába	1— 6	beosztási illetmcs.
II. kategóriába	7—10	beosztási illetmcs.
III. kategóriába	11—16	beosztási illetmcs.
IV. kategóriába	17—27	beosztási illetmcs.
V. kategóriába	28—35	beosztási illetmcs.
VI. kategóriába	36—40	beosztási illetmcs.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /24

A BM. egészségügyi beosztottak szabadságának mértékét külön utasítás szabályozza.

A BM. beosztottak részére járó évi rendes szabadságot 6 hónapot meghaladó belügyi szolgálat után lehet igénybe venni. Évközben kezdődött szolgálati viszony esetén az évi rendes szabadságot a Belügyminisztériumban munkában töltött teljes hónapok arányában kell kiadni, a töredék hónapot figyelmen kívül kell hagyni.

Próbaidős szolgálatot teljesítő beosztott részére az alapszabadságot és a beosztása után járó szabadságidőt kell évi rendes szabadságként figyelembe venni.

A szabadság engedélyezésére az országos parancsnokságok, — központi fő- és önálló osztályok vezetői megyei főkapitányságok és járási kapitányságok vezetői, az országos parancsnokságok, főosztályok osztályvezetői, iskolaparancsnokok, stb. — és a velük azonos hatáskörű vezetők (parancsnokok) jogosultak.

Az országos parancsnokok, főosztály és önálló osztályvezetők, a megyei főkapitányok és helyetteseik szabadságolási tervét a BM. Személyzeti Osztálya készíti el és a belügyminiszter hagyja jóvá.

A tiszti és tiszthelyettesi iskolák (tanfolyamok) hallgatói szabadságolásáról — figyelembe véve a tanulás zavartalan biztosítását — az illetékes vezetők (parancsnokok) külön rendelkeznek.

Az 1 éves vagy ennél hosszabb tanfolyamok hallgatóinak szabadságára vonatkozó rendel-

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /25

kezéseket az illetékes miniszterhelyettes állapítja meg.

A beosztott szabadságának időtartamát, szabadsága alatti tartózkodási helyét a főosztály, osztály köteles nyilvántartani.

A szabadságok — rendkívül indokolt esetben, a szolgálat érdekében — a szabadságolási tervben meghatározott időponttól eltérő időben is engedélyezhetők. A szabadság időpontjának megváltoztatására a szabadságolási tervet jóváhagyó vezető (parancsnok) jogosult.

Szükség esetén a beosztott szabadságának letöltése előtt szolgálati helyére visszahívható. A beosztott visszahívása esetén haladéktalanul köteles szolgálati helyére visszatérni.

Ha a szolgálati viszony fegyelmi úton vagy bírói ítélet alapján történő elbocsátással szűnt meg és a beosztott már több szabadságot vett igénybe, mint amennyi a Belügyminisztériumnál eltöltött szolgálati idővel arányos volna, az ennek megfelelő összeget esetleges illetményjárandóságából le kell vonni. Ellenkező esetben a munkavállalói igazolási lapon ezt az összeget, mint tartozást kell feltüntetni.

H. 41. A továbbtanuló beosztottak közül az általános és középiskola, valamint az egyetem (főiskola) esti tagozatán, továbbá a középiskola és egyetem (főiskola) levelező tagozatán tanulókat az erre vonatkozó kormányrendeletekben előírt tanulmányi szabadság illeti meg.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /26

H. 42. **Az egy éven belül igénybevett rendes és tanulmányi szabadság a 45 napot nem haladhatja meg.**

H. 43. **Rendkívüli szabadság csak különösen indokolt esetben engedélyezhető, ha a rendes szabadság már kiadásra került, vagy a körülmények indokolják annak mértékén felüli további szabadság engedélyezését.**

A vezetők (parancsnokok) egy naptári éven belül legfeljebb 7 napig terjedhető rendkívüli szabadságot engedélyezhetnek. A rendkívüli szabadság engedélyezésére jogosult vezetők körét a belügyminiszter határozza meg.

Tiszteknek a belügyminiszter, tiszthelyetteseknek az országos parancsnokság vezetője egy hónapig terjedhető rendkívüli szabadságot is engedélyezhet.

Ut. 16. 7 napig terjedhető rendkívüli szabadság engedélyezésének joga az országos parancsnokokat, fő- és önálló osztályvezetőket, a megyei szervek vezetőit illeti meg. A járási (városi, kerületi) kapitányságok vezetői 3 napig terjedő rendkívüli szabadságot engedélyezhetnek.

H. 44. **A belügyminiszter indokolt esetben egy évig terjedhető illetménynélküli szabadságot engedélyezhet. A belügyminiszter ezt a jogát átruházhatja.**

Ut. 17. 1 évig terjedő illetménynélküli szabadság engedélyezését az illetékes miniszterhelyettes, a Politikai Nyomozó Főosztály vezetőjének hatáskörébe utalom.

6 hónapot meg nem haladó illetménynélküli szabadság engedélyezésének joga megilleti

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /27

az országos parancsnokokat, fő- és önálló osztályvezetőket, a megyei szervek vezetőit. Illetménynélküli szabadság engedélyezése esetén értesíteni kell a pénzügyi és anyagi szerveket. A szolgálatból történt felmentést követő naptól a pénzügyi szervek az illetménynélküli szabadságon lévő beosztott illetményének folyósítását beszüntetik.

H. 45. **Az egészségügyi szabadság orvosi javaslatra engedélyezhető. A szabadság — a kórházi, gyógyintézeti ápolás időtartamát is beszámítva — összesen egy évig terjedhet.**

A megbetegedéstől számított egy év (tbc.-s megbetegedés esetében kettő év) elteltével a beosztottat orvosi felülvizsgáló bizottság elé kell állítani. A bizottság véleményt nyilvánít a beosztott szolgálatra való alkalmasságáról.

Szolgálati kötelezettségek végrehajtása közben vagy annak következtében keletkezett baleset esetén az egészségügyi szabadság a teljes felgyógyulásig, illetve a végső fogyatkozás kialakulásáig jár.

Az orvosi felülvizsgáló bizottság megállapítása szerint a munkaképességét 67 százalékban elvesztett, belügyi szolgálatra alkalmatlan beosztottat rokkantsági nyugállományba kell helyezni.

A betegség kezdetétől számított egy év (tbc. esetében kettő év) eltelte előtt is rokkantsági nyugállományba helyezhető az a beosztott, akinek végső fogyatkozása már kialakult.

Az egészségügyi szabadság negyedik hónapjáig bezárólag a megbetegedés előtti közvetlen beosztás szerint

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /28

járó összilletményt kell folyósítani. Ezt követően az egészségügyi szabadság tartama alatt az összilletmény 75 százaléka folyósítható.

Ut. 18. Egész éven át tartó egészségügyi szabadságon felül az évi rendes szabadságot kiadni nem szabad.

Az egészségügyi szabadságra vonatkozó részletes rendelkezéseket az egészségügyi szabályzat tartalmazza.

H. 46. **Rendkívüli állapot esetén valamennyi szabadságot — az egészségügyi szabadság kivételével — meg kell szakítani és a szabadságon lévő beosztottak külön felhívás nélkül kötelesek a szolgálati helyükön haladéktalanul jelentkezni.**

A SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY EGYÉB KÖTELESSÉGEI ÉS JOGAI

H. 47. **A Belügyminisztérium személyi állományát megilletik mindazok a jogok és kedvezmények, melyeket a Magyar Népköztársaság Alkotmánya általában az állampolgárok részére biztosít.**

H. 48. **A Belügyminisztérium személyi állománya alapvető kötelességeit és jogait a szolgálati eskü, Népköztársaságunk törvényei, a jelen határozat, továbbá az egyes**

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /29

testületekre vonatkozóan kiadott parancsok, utasítások és szabályzatok határozzák meg.

A belügyi szolgálat részére biztosított törvényes jogok és lehetőségek egyéni célokra való felhasználását, ezen jogokkal és lehetőségekkel való visszaélést a törvény teljes szigorával kell büntetni.

H. 49. A rendőrség és a büntetésvégrehajtási őrség beosztottai a katonai bíróságok hatáskörébe tartoznak.

Az állami tűzoltóság beosztottai ügyében a polgári dolgozókra illetékes bíróságok járnak el.

H. 50. A Belügyminisztérium beosztottai a Belügyminisztérium Fegyelmi Utasításának hatálya alá tartoznak.

A határőrség, a karhatalom és a légoltalom hivatásos, továbbszolgáló és sorozott állományú beosztottaira a Néphadsereg Szolgálati Szabályzatának Fegyelmi Utasítása vonatkozik.

H. 51. A Belügyminisztérium hivatásos állományába tartozó beosztottak más kereső foglalkozást csak a belügyminiszter engedélyével folytathatnak.

Ut. 19. A Belügyminisztérium beosztottai más kereső foglalkozást (mellékfoglalkozást) kivételesen indokolt esetben általában a tudományos és oktatói, illetve az egészségügyi szakterületen vállalhatnak.

A mellékfoglalkozás csak a rendes munkaidőn kívül végezhető. Mellékfoglalkozást általában csak akkor lehet engedélyezni, ha annak ellátása semmilyen formában nem aka-

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /30

dályozza a belügyi szolgálat ellátását és azzal nem összeférhetetlen.

Más kereső foglalkozás folytatására az engedély megadását az illetékes miniszterhelyettesekre a Politikai Nyomozó Főosztály Vezetőjére ruházom át.

H. 52. **A Belügyminisztériumnak a jelen határozat hatálya alá tartozó beosztottai — a tartalékosok kivételével — csak az illetékes parancsnokuk engedélyével köthetnek házasságot. Az engedély kiadásának szabályait a belügyminiszter állapítja meg.**

Az engedély kiadásának megtagadása esetén a belügyminiszterhez lehet panasszal fordulni, aki az engedélyezés tárgyában végső fokon dönt.

Ut. 20. A házasságkötés engedélyezésére jogosult vezetők (parancsnokok) körét a hatásköri lista állapítja meg.

A házaságkötési engedély iránti kérelmet szolgálati úton kell felterjeszteni.

Házasságkötési engedély csak azzal a fenntartással adható, hogy a tervezett házasságkötésnek törvényes akadálya nincsen. Az esetleges törvényes akadály alól szükséges felmentést az érdekelteknek kell az illetékes hatóságtól beszerezniök.

A házasságkötési engedély — amennyiben a házasságot az engedélyezéstől számított 6 hónapon belül nem kötik meg — érvényét veszti.

Azt a beosztottat, aki engedély nélkül házasságot köt, fegyelmileg kell felelősségre vonni.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /31

H. 53. **A Belügyminisztérium beosztottja felelős a minisztérium vagyonában az általa okozott kárért és azt a kártérítés szabályai szerint köteles részben vagy egészben megtéríteni.**

Ut. 21. a kártérítéssel kapcsolatos részletes szabályokat a „Kártérítési Szabályzat" határozza meg.

H. 54. **A Belügyminisztérium személyi állományába tartozó beosztottakat megilleti a rendszeres illetmény és norma szerinti egyenruházati ellátás, továbbá az ingyenes orvosi és gyógyintézeti gondozás.**

H. 55. **A beosztottak a szolgálati tevékenységüknek megfelelő egyetemek (főiskolák) szakiskolák levelező és esti tagozatán a miniszter, vagy az általa megbízott engedélyével tanulmányokat folytathatnak.**

Ut. 22. Az általános és középiskolába való beiratkozást a közvetlen szolgálati vezető (parancsnok) engedélyezi.

Egyetemre (főiskolára) való jelentkezés csak a BM. Tanulmányi Osztály útján a Személyzeti Osztály engdélyével történhet.

H. 56. **A Belügyminisztériumhoz tartozó fegyveres és rendészeti testületek beosztottai 1945. évi január hó 1. napja után hivatásos szolgálatban ténylegesen eltöltött szolgálati éveik alapján az Elnöki Tanács rendelkezéseivel meghatározott kitüntetésekre terjeszthetők elő.**

Kiemelkedő érdemek, vagy eredmények alapján adományozható kitüntetésekre lehet felterjeszteni azt a beosztottat, aki

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /32

— **a kiképzésben vagy szolgálatának ellátása terén kiemelkedő eredményeket ért el,**

— **feladatának ellátása közben hősies magatartást tanúsított,**

— **személyes bátorságával emberéletet vagy jelentős értéket mentett meg.**

Kitüntetésre nem terjeszthető elő, aki ellen fegyelmi vagy büntetőeljárás van folyamatban, illetőleg aki fegyelmi büntetés hatálya alatt áll.

Ut. 23. A határozat 56. pontja értelmébena Belügyminisztériumhoz tartozó fegyveres és rendészeti testületek állományában megszakítás nélkül eltölött szolgálati idő alapján kitüntetésre az terjeszthető elő, aki szolgálati ideje alatt érdemes munkájával tanújelét adta a Magyar Népköztársaság ügye iránti hűségének és odaadásának.

Ennek megfelelően a beosztottak

10 évi szolgálati idő után
a Szolgálati Érdemérem,

15 évi szolgálati idő után
a Kiváló Szolgálatért Érdemérem,

20 évi szolgálati idő után
a Vörös Csillag Érdemrend,

25 évi szolgálati idő után
a Vörös Zászló Érdemrend,

30 évi szolgálati idő után
a magyar Népköztársaság Érdemrendje

kitüntetés adományozására terjeszthetők fel.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /33

H. 57. A belügyminiszter meghatározott szolgálati idő eltelte vagy a szolgálat ellátásában elért eredmények elismeréséül — fegyelmi büntetés hatálya alatt nem álló beosztott részére — kitüntető érmet adományozhat. Kitüntetésétől az arra érdemtelenné váltat megfosszthatja.

Ut. 24. A Belügyminisztériumhoz tartozó fegyveres és rendészeti testületek közül a rendőrség és a büntetésvégrehajtási őrség elismerésre méltó érdemeket szerzett tagjai részére a belügyminiszter a 76/1951. (III. 17.) MT. számú rendelettel alapított „Közbiztonsági Érmet", az állami tűzoltóság tagjai részére a tűzrendészet terén kifejtett kiemelkedő jó munka, az élet- és vagyon tűzvédelme terén szerzett érdemek elismerésére a 36/1956. (X. 14.) MT. számú rendelettel módosított 190/1951. (XI. 3.) MT. számú rendelettel alapított „Tűzrendészeti Érmet" adományozza.

A fenti kitüntetések a testületek kötelékébe nem tartozó olyan személyek részére is adományozhatók, akik a testület feladatainak ellátása terén elismerésre méltó érdemeket szereztek.

H. 58. A Belügyminisztérium személyi állományába tartozó nők munkafeltételeinek és anyaságának védelmére az anya- és csecsemővédelemmel kapcsolatos jogszabályokban foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

H. 59. A Belügyminisztérium személyi állományából leszerelt személyeknek a Belügyminisztériumban megállapított szolgálati idejét a munkaviszonyukkal össze-

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /34

függő ügyekben teljes egészében figyelembe kell venni.

Amennyiben kormányrendelet kedvezőbb feltételt nem állapít meg, a leszerelt személy munkaviszonyát folyamatosnak kell elismerni, ha leszerelését, leszerelési illetménnyel, illetve segéllyel való ellátottsága időtartamát követő 30 napon belül munkaviszonyba lép.

A leszerelt személy valamint családtagjai a leszerelési illetménnyel, illetve segéllyel való ellátottság időtartama alatt (66. pont) bekövetkezett megbetegedés esetén — a táppénz kivételével — jogosultak az általános rendelkezések szerinti társadalombiztosítási szolgáltatásokra. A leszerelési illetménnyel, illetve segéllyel való ellátottság megszűnésének időpontjától kezdődően a leszerelt, keresőképtelen beteg személy táppénzre jogosult.

A BEOSZTOTT LEVÁLTASA ÉS FELFÜGGESZTÉSE

H. 60. **A belügyminiszter valamely beosztottat magasabb beosztásból alacsonyabb beosztásba helyezhet át;**

- **fegyelmi fenyítésként,**
- **munkáját hosszabb időn át nem látja el megfelelően,**
- **átszervezés esetén.**

A belügyminiszter ezt a jogát átruházhatja.

Ut. 25. Fegyelmi fenyítésként azt a beosztottat lehet alacsonyabb beosztásba helyezni, aki magatartásával bizonyságát adta, hogy beosztására méltatlan. Az ilyen címen alacsonyabb be-

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /35

osztásba helyezett személyt legalább egy év eltelte előtt magasabb beosztásba visszahelyezni nem lehet.

A munka nem megfelelő ellátása miatt azt a beosztottat lehet alacsonyabb beosztásba helyezni, aki legutóbbi minősítése szerint legjobb igyekezete ellenére szakmai képzettségének vagy rátermettségének hiánya miatt a beosztásával járó feladatokat huzamosabb időn — legalább egy éven át — megfelelően ellátni nem képes.

Átszervezés miatt azt a beosztottat lehet alacsonyabb beosztásba helyezni, akinek az addig betöltött beosztási helye megszünt és ugyanilyen beosztásba helyezésére mód nincs.

A beosztásukból leváltottakat legfeljebb 2 hónapon belül új beosztás ellátásával kell megbízni. Új beosztásba helyezésükig — a fegyelmi fenyítésként leváltottak kivételével — illetményüket a családipótlékkal együtt változatlan összegben kapják.

A fegyelmi fenyítésként leváltott beosztottak az új beosztásba helyezésükig, legfeljebb azonban a leváltásuktól számított 15 napig korábbi illetményük teljes összegét, ezt követően illetményük 75 százalékát és a családipótlékot kapják.

H. 61. **A belügyminiszter azt a beosztottat, akinek szolgálati helyétől való távoltartása az általa elkövetett fegyelemsértő cselekmény súlyát vagy természetét figyelembevéve szükséges, beosztásából felfüggesztheti. A belügyminiszter ezt a jogát átruházhatja.**

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /36

A felüggesztés egy hónapig, különösen indokolt esetben 2 hónapig tarthat. A felfüggesztés időtartama alatt az illetmény legfeljebb 50 százalékát vissza lehet tartani, a családipótlékot azonban változatlan összegben folyósítani kell. Amennyiben a fegyelmi eljárás során megállapítást nyert, hogy az eljárás megindításának alapjául szolgáló okok nem állnak fenn, a beosztottal közölni kell a fegyelmi eljárás megszüntetését és vissza kell helyezni beosztásába. Visszatartott illetményét részére ki kell fizetni.

Ut. 26. A részletes rendelkezéseket a Belügyminisztérium Fegyelmi Utasítása tartalmazza.

A BEOSZTOTT LESZERELÉSE

H. 62. A Belügyminisztérium személyi állományában a hivatásos szolgálat felső korhatára tábornokok esetében 60., tisztek és tiszthelyettesek esetében 55. életév betöltése.

A belügyminiszter egyes beosztottakat a felső korhatár betöltésén túl hivatásos szolgálatban visszatarthat.

H. 63. A Belügyminisztérium személyi állományából való leszerelés történhet:

— nyugállományba helyezéssel,
— elbocsátással,
— tartalékállományba helyezéssel.

H. 64. a) Katonai rendfokozatú beosztottak nyugállományba helyezése hivatalból és kérelemre történik.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /37

Hivatalból nyugállományba kell helyezni azt a beosztottat, aki a hivatásos szolgálat felső korhatárát elérte, 25 évi szolgálati idővel rendelkezik és a belügyminiszter hivatásos szolgálatban való visszatartását nem rendelte el.

A hivatásos szolgálat felső korhatárának elérése előtt is nyugállományba kell helyezni a 25 évi szolgálati idővel rendelkező beosztottat, amennyiben

— belügyi szolgálatra egészségügyi okból alkalmatlanná vált,

— elbocsátására a nyugdíjigény érintése nélkül katonai bírósági ítélet alapján került sor,

— elbocsátását fegyelmi okból rendelték el.

Szolgálati időre tekintet nélkül nyugállományba kell helyezni azt a beosztottat, aki rokkantsági nyugdíjra jogosulttá vált.

Megfelelő indokok alapján a belügyminiszter nyugállományba helyezheti azt a beosztottat, aki a nyugdíjjogosultsághoz szükséges 25 évi szolgálati idővel rendelkezik.

Ut. 27. Nyugállományba kell helyezni azt a 25 évi szolgálati idővel rendelkező beosztottat, aki alacsonyabb beosztásba helyezés vagy más minisztériumhoz, szervhez történő áthelyezés miatt nyugállományba helyezését kéri.

A nyugállományba helyezett tábornokok, tisztek és tiszthelyettesek rendfokozatukat megtartják. Rendfokozatuk megjelölésénél a nyugállományra utaló szót fel kell tüntetni.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /38

A nyugállományba helyezett tábornokok, tisztek és tiszthelyettesek kérelmére a belügyminiszter engedélyezheti a hivatásos állomány részére rendszeresített egyenruha viselését. Az egyenruha viselésére jogosult nyugállományúak az egyenruhán megkülönböztető jelzést viselnek.

A nyugállományba helyezett tábornokokat, tiszteket és tiszthelyetteseket igazolvánnyal kell ellátni és részükre lehetővé kell tenni, hogy felkereshessék a belügyi szervek kulturális intézményeit és rendezvényeit, igénybe vehessék a belügyi orvosi és gyógyintézeti ellátást, továbbá indokolt esetben a belügyi beosztottak részére fenntartott üdülőket.

b) Irodai rendfokozatú beosztottak nyugállományba helyezésére a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló rendelkezések vonatkoznak.

Ut. 28. A nyugállományba helyezett beosztottak részére a belügyi intézmények látogatására és szolgáltatásaiknak igénybevételére jogosító igazolványt a Terv- és Pénzügyi Főosztály, az egyenruha viselésére jogosító igazolványt a BM. Személyzeti Osztály állítja ki.

A nyugállományba helyezett irodai rendfokozatú beosztottak a belügyi intézményeket és azok szolgáltatásait a katonai rendfokozatú nyugállományú személlyekkel azonos feltételek mellett és mértékben látogathatják, illetve vehetik igénybe.

A nyugdíj megállapításával és folyósításával kapcsolatos kérdéseket a Belügyminisztérium katonai rendfokozatú beosz-

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /39

tottainak nyugellátásáról szóló szabályzat tartalmazza.

H. 65. **A Belügyminisztérium személyi állományából az elbocsátás történhet:**

- **fegyelmi fenyítésként, vagy állásvesztést elrendelő jogerős bírói ítélet alapján,**
- **más minisztériumhoz, szervhez történő átadás miatt,**
- **saját kérelemre,**
- **egészségügyi okok következtében szolgálatra való alkalmatlanság miatt,**
- **átszervezés miatt.**

Ut. 29. Fegyelmi okból azt a beosztottat lehet elbocsátani, aki fenyítését követő egy éven belül újabb súlyos fegyelemsértést követ el, vagy megelőzően már írásbeli megrovásban részesítették, illetve fegyelmi fenyítésül alacsonyabb beosztásba helyezték át és magatartásánál fogva a hivatásos állományban további szolgálat teljesítésre méltatlan. Azonban ha a fegyelemsértés olyan jellegű vagy súlyú, amely a beosztottat a belügyi szolgálat ellátására méltatlanná teszi a személyi állományból a fenti előzményekre tekintet nélkül el kell bocsátani.

Katonai bíróság ítélete alapján az elbocsátást az ítélet jogerőre emelkedésekor parancsban kell elrendelni.

Más minisztériumhoz, szervhez történő átadás a Belügyminisztérium, illetve más minisztérium, szerv kezdeményezésére vagy a beosztott kérelmére történhet.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /40

A beosztott saját kérelmére olyan súlyos családi (eltartási, együttélési) problémák esetén bocsátható el, amelyeket másként (áthelyezéssel, lakáshoz juttatással, stb.) megoldani nem lehet; ha szolgálatképességében nagyobbfokú csökkenés következik be.

Egészségügyi okok következtében a beosztott az illetékes BM. egészségügyi felülvizsgáló bizottság javaslatára bocsátható el, ha a bizottság megállapítása szerint a beosztott a belügyi szolgálat ellátásra tartósan képtelen.

Átszervezés miatt az a beosztott bocsátható el, akinek beosztási helye megszünt és más beosztásba helyezésére mód nincs, illetve más beosztásba helyezését nem fogadta el.

A Belügyminisztérium hivatásos állományából egészségügyi okok és átszervezés miatt elbocsátásra kerülő beosztottak elhelyezéséről a Belügyminisztérium gondoskodik. Ilyen esetben elbocsátási javaslat csak úgy terjeszthető fel jóváhagyásra, ha a beosztott polgári munkaköre biztosítva van.

A Belügyminisztérium az egyéb okok miatt elbocsátásra kerülő beosztottak elhelyezkedéséhez is segítséget nyújt.

A leszerelt beosztottal szolgálati igazolványa bevonásakor — volt munkakörétől függően — szolgálati titoktartási nyilatkozatot kell aláíratni.

A Belügyminisztérium állományában ténylegesen eltöltött 10 évi vagy azt meghaladó szolgálati idővel rendelkező beosztottat átszervezés miatt elbocsátani nem szabad.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /41

Ut. 30. A Belügyminisztérium állományában ténylegesen eltöltött szolgálati időként kell figyelembe venni a katonai, irodai rendfokozatban vagy polgári alkalmazottként ténylegesen eltöltött időt, továbbá jelenleg a Belügyminisztériumhoz tartozó testületek állományában korábbi időben más minisztérium felügyelete alatt eltöltött szolgálati időt (pl. letartóztató intézeti őrség), amennyiben a szolgálati viszonyt megszakítás nélkül folyamatosnak lehet tekinteni.

LESZERELÉSI SEGÉLY

H. 66. A Belügyminisztérium személyi állományából leszerelt szolgálati vagy rokkantsági nyugdíjra nem jogosult beosztottak részére — fél havi leszerelési illetményen felül — leszerelési segélyt kell folyósítani.

A leszerelési segély összege:

a) 5 évnél rövidebb szolgálati idő esetén 2 havi illetménynek megfelelő összeg.
Ebből a leszerelés alkalmával a leszerelőnek egy havi illetményt kell kifizetni. Amennyiben a leszerelt 30 napon belül elhelyezkedni nem tud, részére ki kell fizetni a további egy havi illetményt is.

b) 5 évnél hosszabb szolgálati idő esetén 2 havi, ezen felül minden eltöltött teljes év után fél havi illetménynek megfelelő összeg, valamint a családipótlékra jogosult minden gyermek után a leszerelési segély 15 százaléka. Ezek együttes összege azonban nem haladhatja meg a 6 havi illetményt.
A leszereléskor 2 havi illetménynek megfelelő összeget kell a leszerelőnek folyósítani. Ha a lesze-

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /42

relt személy 60 napon belül elhelyezkedni nem tudott, részére az elhelyezkedéséig — legfeljebb azonban a leszerelési segély összegéig — havonta egy havi illetményének megfelelő összeget kell kifizetni.

Nem szabad leszerelési segélyt fizetni a közvetlenül más fegyveres és rendészeti testületek állományába átkerültek, saját kérelemre, fegyelmi határozat, vagy bírói ítélet alapján elbocsátottak részére.

A belügyminiszter méltánylást érdemlő esetben kivételesen a fenti rendelkezésektől eltérően is engedélyezheti leszerelési segély kifizetését, illetve elrendelheti a rendelkezésektől eltérő magasabb összegű segély kifizetését is.

Ut. 31. A leszerelési segély folyósítására vonatkozó részletes szabályokat külön utasítás határozza meg.

ZÁRÓRENDELKEZÉSEK

H. 67. A jelen határozat 1959. március hó 1. napján lép hatályba.

A határozat végrehajtásáról a belügyminiszter — az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — gondoskodik.

A határozat hatálybalépésekor a Belügyminisztérium személyi állományában szolgálatot teljesítő azon személyek esetében, akik az 1945. évi január hó 1. napját követően közvetlenül a polgári életből vagy a Néphadseregtől elsőízben kerültek a hivatásos állományba, a szolgálati időt a 20. életévük betöltésétől igazoltnak kell tekinteni.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /43

Az egyetemek és főiskolák (nappali) rendes tagozatán töltött tanulmányi időt a szolgálati időbe beszámítani nem lehet.

Ut. 32. A Belügyminisztérium hivatásos személyi állományának szolgálati idejét a személyzeti szerveknek a jelen utasítás hatálybalépésétől kezdődően folyamatosan 1959. december 31-ig kell megállapítani.

A szolgálati idő megállapításánál a 20. életév beltöltésének éve, a szolgálati viszony kezdetének éve teljes évnek számít. A megállapított szolgálati időről a beosztott részére írásbeli igazolást kell kiadni.

A szolgálati idő megállapításával kapcsolatos részletes rendelkezéseket külön utasítás tartalmazza.

A Belügyminisztérium tartalékállományára vonatkozó szabályokat a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány külön állapítja meg.

A jelen határozat hatálybalépésével egyidejűleg a Népköztársaság Elnöki Tanácsának 14/1955. sz. határozata és az egyéb a jelen határozattal ellentétes rendelkezések hatályukat vesztik.

(Az Elnöki Tanács határozatának aláírásai)

Budapest, 1959. évi február hó 13.

Dobi István s. k.
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának Elnöke

Kristóf István s. k.
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának Titkára

(A belügyminiszter végrehajtási utasításának aláírása)

Budapest, 1959. évi március hó 12.

Biszku Béla s. k.
belügyminiszter

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /44

Lassó e nor

Kérjük Vezető elvtársat, hogy az új Szolgálati Törvény kézhezvételével a 10-260/1959. szám alatt kiadott régi Szolgálati Törvényt a BM.Titkárság részére visszaküldeni szíveskedjék.

ÁBTL - 4.2 - 10-260/1959 /45

4.2.II.3.-10-260/1959 Kiszűrhető